

Emlékezés Hevesi Ákosra

Hevesi Ákos mezőgazdász, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő személyisége születésének 100. évfordulója alkalmából koszorúzási ünnepséget rendeztek hétfőn Budapesten, a Mező Imre úti temető Munkásmozgalmi Panteonjában levő emléktáblánál.

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium nevében Dénes Lajos miniszterhelyettes és Gösy Sándor a minisztérium pártbizottságának titkára; a Honvédelmi Minisztérium képviselőjében Farkas Mihály vezérőrnagy és Kéri György vezérőrnagy; a Mezőgazdasági,

Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete részéről Dobi Ferenc főtitkár; a Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége nevében Iszánovits Márton főtitkár és Vincze József, a szövetség országos bizottságának tagja; a Magyar Tudományos Akadémia és a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium agrártörténeti bizottságának Képviselőtében Kiss Albert, a bizottság elnöke koszorúzott. Elhelyezték a megemlékezés virágait Hevesi Ákos családtagjai is.

A koszorúzási ünnepség az Internacionálé hangjaival ért véget. (MTI)

Kitüntetés

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Makkai Lászlónak, a Debreceni Református Teológiai Akadémia professzorának, az állam és a református egyház jó viszonyának fejlesztése terén kifejtett eredményes tevékenysége elismeréséül, 70. születésnapja alkalmából a Magyar Népköztársaság Zászlórendje kitüntetését adományozta.

A kitüntetést hétfőn a Parlamentben Trautmann Rezső, az Elnöki Tanács helyettes elnöke adta át. Az eseményen jelen volt Miklós Imre államtitkár, az Állami Egyházi Hivatal elnöke és Bartha Tibor debreceni református püspök, a Református Egyház Zsinata lelkes elnöke. (MTI)

A Teknyős visszatér

A költő Polner Zoltán „Teknyőse” hovatovább ugyanolyan szívós, utóéletre kél az írás, a szó, a tömegkommunikáció csatornáin, mint legendáriumban tartósított modellje. 1980-ban tette közzé kollégánk szűkebb pátriánk, a Dél-Alföld meszeszerű figurájának, a Teknyőkaparónak híres garabonciáit, s azóta először a szeptemberi tévéadójában a nyomába két esztendeje, most meg a rádió.

Múlt hétfőn este Show, ami show gyűjtőcímmel kínált „változatokat a szórakozásra” a Kossuth, s ennek az összeállításnak negyvenperces betétműsora idézte föl ismét a Teknyőkaparó alakját. A táj öregjeiben tovaélő legendahőst tehát Polner fedezte föl, „találmányával” a fölfedezőt pedig Várkonyi Balázs, akinek érzékenyen kíváncsi mikrofonjától — a szférák hangulatfestő zenéjének szárnyain — újra nosztalgizálhatott a hallgató, mert hogy nosz-

talgiára igencsak kapható. Maga Polner Zoltán is elcsodálkozik a figura szívós vissza-visszatérten: „Egyszerűen megfoghatatlan, mindig elem kerül a név; hol élt, honnan jött, mit csinált, mielő, hogy a nép folyton-folyvást nívátkozik rá.” Az idős adatközlők válaszaiból nagyjából ilyenek: nem tudom, ki volt, de óriási hírt jart, nagyanyámtól, szülemről hallottam felőle. Alacsony ember lehetett, sovány, csontos, talán cigány, mások Jézust, tálost láttak benne, aki kiásta a fákat, abból csinált teknyőket. Akad, aki csak ennyit mond: ember volt, legföljebb hozzáteszi, szent ember. Vándorolt, utcáról utcára járt, és minden jóslata beteljesedett. Miket is jóslott? Megjövendölte a villanyt, azaz a villamosságot, a háborúkat, az ördögkocsi (érted autót), a vasmadarakat, hogy egyforma ruhákban járnak a férfiak meg a nők, s hogy

olyanok lesznek az asszonyok, mint a tyúkok, mindenütt megadják magukat. Satöbbi. Még notesza is volt, amibe nem szabadott senki fiának belekukucskálni. A jóslatok mélyen erkölcsi ítélet rejlik — veti közbe valahol Póner, s alighanem a lényegre tapint. Hiszen a fantasztikus históriák közül többet föltehetően inkább utólag tulajdonítottak neki, s a látnokok örök tulajdonsága, hogy történeteikben erkölcsi imperatívuszokat fogalmaznak meg.

Igazán frappáns, kerek és jóízű műsort állított össze Várkonyi és Polner — szerkesztőként László György jegyezte a hallottakat. Mindössze annyi sépséghibával, hogy nem egy motívum többször is elhangzott — némileg feszesebben, egy jó ötperces további vágással dramaturgiaiilag egységesebb a kompozíció. Ami persze így is rászolgált a hallgató érdeklődésére.

N. I.

Tanácskozott a városi KISZ-bizottság

A városi KISZ-bizottság tegnap, hétfőn tartotta soros testületi ülését. Dr. Bari Ferencnek, a KISZ-bizottság titkárnak előterjesztésében megtárgyalták a tavaszi ifjúsági rendezvénysorozat tapasztalatait.

Új kezdeményezés volt a felsőoktatási KISZ-szervezetekkel közösen rendezett programsorozat, a Szegedi Egyetemi Főiskolai Ifjúsági Napok. Ennek sikere nyomán a testület elhatározta, a jövőben is megrendezze ezt a hagyományteremtő programot. Mintegy 18 ezren vettek részt, szegediek, a március 15-i ifjúsági nagy-

gyűlésen. Vonzó volt az ünnepség előtti koncert, az ünnepi műsor jól illeszkedett a történelmi évforduló tartalmához. A harmadik, záró program, a néptáncbemutató jó kezdeményezésnek bizonyult. A május 9-i békefelvonuláson közel 600 dolgozó fiatal vett részt. Érezhetően élénkült a városi tevékenység a Kor, amelyben élünk című vitasorozattal. Szeged adott otthont a forradalmi ifjúsági napok kiemelkedő országos rendezvényének, a marxista diákkakadémiák fölőlvásó ülésének. A középiskolás pályázók igen színvonalas, tartalmas dolgozatokat kész-

tettek, a házigazdák pedig körültekintő, pontos szervezéssel segítették a rendezvény sikerét. A FIN kispályás labdarúgótornán közel 70 szegedi csapat versengett a kupáért. A hagyományos Felszabadulási hálastafán 23 csapat indult.

Dr. Bari Ferenc ezután a városi KISZ-bizottság információs tevékenységéről szóló javaslatot terjesztette elő, amelyet a testület vita után elfogadott. Az ülésen tárgyaltak a szegedi ifjúsági napokkal kapcsolatos temmelőkről, a három nap rendezvénytervéről.

A tankötelezettség teljesítése

Kedvezőtlen tapasztalatok

A közoktatás egyik alapvető feladata, hogy a tanköteles kor befejezéséig egy-egy korosztály minél nagyobb arányban végezze el eredményesen az általános iskolát. Az utóbbi években a jelentős iskolai és iskolán kívüli erőfeszítések ellenére valamelyest csökkent a tankötelesek beiskolázása — erről tájékoztatták a Művelődési Minisztériumban az MTI munkatársai.

Az elmúlt tanévben több mint 175 ezer gyermek lépett a tanköteles korbba, de a beiskolázási arányuk csak 95 százalékos, az egy évvel korábbinál 0,5 százalékkal kevesebb. Az iskolát nem idejében elkezdő gyermekek a társadalom periferiáján él, illetve a többszörösen hátrányos helyzetű családokból kerülnek ki. Iskolázatásuk lehetősége nagyban függ attól, hogy a családok gondozását — a munkahe-lyekkel, a társadalmi szervekkel együttműködve — hogyan sikerül megoldani.

Az általános iskola 8. osztályát 16 éves korig a gyermekek 95,5 százaléka végzi el, s ez az arány — ha kis mértékben is — egyre csökken. S a nyolc osztályt végzettek némelyikének a továbbhaladásra lehetőséget adó bizonyítványa mögött nincs mindig megfelelő tudás. A legújabb vizsgálatok kimutatták, hogy a tankötelezettség teljesítése területileg is igen változó: első sorban a hátrányos helyzetű kistélepléseken, csatlólt községekben és szőrt településeken élő fiatalok körében kevesebb az alapiskolát végzett száma. Ott ahol nem kielégítő az iskolahálózat, a tárgyi, személyi feltételek az átlagosnál rosszabbak. A társadalmi körülmények, a megyei, illetve a helyi tanácsok dolga, hogy a települések iskolázási feltételeit felülvizsgálva, gondos mérlegeléssel döntsenek a pénzek elosztásáról, az egyenlőtlenségek mérséklése érdekében.

A minisztérium szakemberei elmondották: miközben

jelentős erőfeszítések szolgálgják a többszörösen hátrányos helyzetű családok gyermekeinek beiskolázását, a közoktatásnak nem voltak és ma sincsenek megfelelő programjai, eszközei e gyermekek — társadalmi beilleszkedésének segítésére — kulturális hátrányairól csökkentésére.

Hiányzik az a tudományos igényű kutatásokra alapozott pedagógiai eszközrendszer, amellyel az iskolakezdés kudarcát kiküszöbölhetők lehetnének, és amely módot adna az iskolaerőteltség megnyugtató megállapítására, a gyermek személyiség-fejlesztésére. Emellett számolni kell azzal is, hogy az iskola önmagában nem képes megszüntetni azokat a hátrányokat, amelyekkel a tanköteles korúak bizonyos része az iskolába kerül. E gondok megoldását szolgálja, hogy a közoktatás korszerűsítési programjának keretében tovább kívánják növelni az óvodák szerepét az iskolára való felkészítésben. Az iskolák, a tanácsok sokat tesznek a tankötelesek felkutatásáért is.

Több vizsgálat azt mutatja, hogy a gyermekek egy részének fejlesztése, felzárkóztatása elsősorban a korrekciós osztályokban lehet eredményes. A Művelődési Minisztérium azért szorgalmazza ilyen tanulócsoporthoz szervezését.

Kedvezőtlen tény, hogy az iskolaerőteltség miatti felmentés, az 1983–84-es tanévben tovább emelkedett: 2,9 százalékról 3,5 százalékra (a cigányszármazású tanulóknál 15,7 százalékról 16,2 százalékra).

A nem kielégítő tanulmányi teljesítményben sokféle tényező játszik közre: így az óvoda és az iskola, illetve az alsó- és felsőtagozat közötti átmenet problémái, a nem megfelelő tanulási segédletek, az értékelési osztályozási rendszer következetlenségei, a tanulók alapvető készségeinek nem kellő fejlesztése, a pedagógusok továbbképzésének megoldatlansága. Am a leg-

nagyobb gondot nem a közoktatási rendszer hiányosságai okozzák, hanem az a szemlélet, amely a legkisebb erőfeszítést tartja a legkifizetődőbbnek.

Az előbbrelépes érdekében a minisztérium fontos feladatának tekinti a tankötelezettség teljesítését gátló körülmények feltárását, a hátrányos helyzetű gyermekek mind teljesebb körű óvodába járatását, iskolaelőkészítését, az időben történő beiskolázást, az iskolakerettség vizsgálatok szakszerűségének javítását. El kívánják érni, hogy a cigányszármazású, illetve hátrányos helyzetű családok gyermekei csak indokoltan kerüljenek kisegítő iskolába. Elsődleges cél, hogy megteremtés a differenciált nevelő-oktató munka feltételeit, eszközeit, nagyobb figyelemmel, intézményesen foglalkozzanak a hátrányos helyzetű gyermekek családjával. A minisztériumi elképzelések megvalósításához természetesen szükség van működésére, a területi, helyi pedagógusok aktív közreműködésére, támogatására. A szakemberek szerint csak az erőfeszítések összehangolásával lehet sikereket elérni.

Honismereti akadémia

Az idei országos honismereti akadémia hétfőn nyitották meg Szarvason. A honismereti mozgalom 12. alkalommal megrendezett továbbképző fóruma ezúttal a magyar közigazgatás történetével foglalkozik. A szarvasi mezőgazdasági főiskolán rendezett ötnapos tanácskozás másfél száz résztvevőjét a rendező szervek nevében Molnár Béla, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára köszöntötte, majd Becsei József, a vendéglátó megye tanácsának elnökhelyettese mutatta be Békést a helytörténeteknek. A megnyitó előadást

Pozsgay Imre, a HNF Országos Tanácsának főtitkára tartotta „Történelmi kötelezettségünk és nemzeti ügyünk a közigazgatás demokratizmusának fejlesztése” címmel.

Az akadémia résztvevő helytörténészek, honismereti kutatók, szakkörvezetők 15 előadást hallgatnak meg, egyebek között a közigazgatási reformok történetéről, az önkormányzat múltbéli formáiról, s a közigazgatás mai lehetőségeiről, valamint a helytörténeti, honismereti kutatás feladatairól, lehetőségeiről, a közigazgatás történetének feltárássában.

Repetito est...

Tartozom az olvasónak egy információval. Ha ugyan az lesz, amit most, bizonyos kénszert érezvén, ide írok. Tartok tőle tudniillik, hogy akinek jobb szórakozása nem lévén, figyelemmel kíséri ezt a rovatot, annak semmi újat nem mondok. Szóval, eme rövidke-röpké keddi jegyzetekben általában az éppen elmúlt héten adásba került magyar tévéjátékokról, illetve tévéfilmekről igyekszem leírni a benyomásaimat. Hosszú lenne részletezni, miért pont ezekről; amikor úgy tetszik, egyre kevesebb van belőlük, kiszámíthatatlanul változékony a minőségük, s majdnem bizonyos, hogy a nézők túlnyomó többsége nem ezekre kíváncsi, amikor benyomja a gombot.

Csak néhány érv, hamarjában. 1. A tévé szerepköreit, feladatait rangsorolni, pláne valamiféle értékrendet föllátni a különféle terméskető, tartalmú és formájú műsortípusok között — egyelőre nem értelmes időtöltés, senkinek, aki nem hivatásszerűen, tömegkommunikáció-kutatóként foglalkozik e témával. Annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy a saját alkotóműhelyekben készült, önálló produkciók milyensége lényeges jellemzőket tud mutatni — esetünkben a Magyar Televízió egészéről. 2. Deklarálhatjuk ezerszer, hogy a tévé, az valami egészen „más”, kultúraszemléletünk hagyományaitól nem tudván elég gyorsan elszakadni, mégiscsak egyfajta (új) művészetet kértünk, kívánunk meg a doboztól, talán erőteljesebben, mint a valóságra figyelmes józan logika diktál-

ná. 3. Következésképpen: bent és kint, vagyis az intézményen belül és az előzetők körében egyaránt, ki-mondva vagy hallgatólagosan létezik a közmegegyezés: alkotóknak azokat a tévéket fogadjuk el (s nevezük is így őket), akik a széptan törvényszerűségeivel és fogalmaival többé-kevésbé megrendelhető produkciókat készítenek, vagyis a tévéjátékok, filmek rendezőit, dramaturgait, operatőreit... A többiek, ha a munkájukat kíváncsian végzik, „tévés személyiségeknek” mondjuk, ha kevésbé jól, akkor televíziós újságíróknak és más — nem akarom ideírni, kiknek. 4. Kétségtelenül ezek a műfajok kívánják meg (általában) a legnagyobb szellemi összpontosítást, kreatív képességet, művészi invenciót, a legtöbb pénzt és időt. 5. Ennek tudatában hajlamosnak mutatkozunk e tényeket önmagukban, a végeredménytől függetlenül is becsülni. 6. Végére a jegyzetirő is ember; általában kulturális újságíró, s mint ilyen (általában) az esztétika berkeiben járatosabbnak gondolja magát, mint a kül- vagy gazdaságpolitikában, a sportéletben, a szarvaskigyók életében, az uránláz, az idegenforgalom jelenségeiben, a mezők liliomainak, más főráknak és faunáknak kérdéseiben — mindabban a témarenetegben, amelyhez ér-

tenie illenék, ha tévéről ír, de sajna, nem ért.

Mindezekkel pedig azért untatom a kedves olvasót, mert: 1. Sokszor kifejezi, hogy méltatnám inkább a soros kimit, a heti amerikai filmet, az Önök kérték, a Sci-Fi-sorozatot, A HET, a Delta műsorát, a Leg..., Leg..., Leg...-et, a teniszeresny, a Vasárnapi muzsikát, mert ezeket nézik. Az alkalom (a veszpremi tévévalálkozó, mondjuk) előjén szintűgy kifejezik a tévés alkotók, méltatnánk méltóbban, méltányolva erőfeszítéseiket és jószándékukat, s jóval rendszeresebben, gyakrabban — a tévéjátékokat és filmeket. Fentiek szellemében magam hajlandóságot érzek, hogy vállalam az olvasók esetleges (el)jteléseit, és még nagyobb figyelemmel kísérjem e műfajokat. 2. De: az elmúlt héten (megint) nem volt a műsorban hazai tévéjáték. 3. Valamiről viszont ilyenkor is írni kell, mert hogy festene az újság, ha a szerkesztő erre a helyre mondjuk egy tavalyelőtti jegyzetemet tenné? Még akkor is, ha éppen ismétlik a tévében, amiről szólt. Vagy már akkor is ilyesméről szolt? Mindegy, most már... kételyeim és bizonytalanságaim helyett tessék, egy máig megdöntöhetetlen régi igazság: ismétlés a tudás anyja.

Sulyok Erzsébet

MSZBT—SZOT: vetélkedő

Több mint négyszáz MSZBT-tagscsoportból, mintegy négy és fél ezer szocialista brigád nevezett be a Magyar—Szovjet Baráti Társaság és a Szakszervezetek Országos Tanácsa „Baráti szövetségben” című közös vetélkedőjére: a hazánk felszabadulásának 40. évfordulójához kapcsolódó műveltségi játékba, amelynek témája a magyar—szovjet kapcsolatok négy évtizede, várhatóan mintegy 13 ezren vesznek részt.

A több fordulós vetélkedő szeptemberben az MSZBT-tagscsoportok házi versenyével kezdődik. A legjobban szereplő, 3 fős csapatok ezt követően — novemberelő január közepéig — megyei, illetve Budapest kerületi versenyeken mérkőz össze tudásukat. A megyei, kerületi vetélkedők győztes csapata jut tovább az országos elődöntőbe, amelynek fordulóját február

első két hetében rendezik meg hat helyszínen. A műveltségi játék 1985 áprilisában fejeződik be.

A vetélkedő alapanyagául „Berecz János: Baráti szövetségben” című könyvét, amelyet az MSZBT és a Kossuth Könyvkiadó közös gondozásban jelentetett meg, valamint a „Hazánk felszabadulásának kronológiája” című kiadványt javasolják a szervezők. Ez utóbbit az MSZBT megküldi a versenyzőknek.

Hagyomány már, hogy a Magyar—Szovjet Baráti Társaság és a Szakszervezetek Országos Tanácsa közös játékra invitálja az MSZBT-tagscsoportok szocialista brigádait. Első ízben, 1981-ben a Szovjetunió hős városairól, majd az elmúlt esztendőben a magyar—szovjet testvérmegei kapcsolatokról szerzett ismeretéről, adhattak számot a kollektívák.